

סידורים פרטיים בשעות העבודה (בד"מ 64/05)

עובדת המועסק במשרד הביטחון כמפקחת עובדות שיקום נכים במחוז שיקום ת"א הורשעה בכתב תובענה בכך שבין השנים 2002 – 2004 במועדים שונים נהגה לצאת כ – 3 פעמים בשבוע ממקום עבודתה לצורך סידורים פרטיים לאחר שהחתימה שעון נוכחות בשעה 08:00 .

במעשיה אלו, יצרה העובדת מצג שווא לפיו שהתה במקום עבודתה בשעות בהן לא עבדה בפועל.

ביה"ד התייחס לדפוס התנהגותה של העובדת :

במהלך פרק זמן של 3 שנים יצאה העובדת לסידורים פרטיים ע"ח 550 שעות עבודה. יחד עם זאת, במהלך אותן שנים עבדה העובדת שעות נוספות ולא זכתה עבור חלקן לקבל תמורה כספית לכן בסופו של דבר לא קיבלה מהקופה הציבורית כספים שלא כדין.

לגבי יכולתו של עובד... לקבוע סדרי עבודה עצמאיים ובעניין זה דיווחים לא מדויקים על משכה של פעילות בתפקיד ציטט ביה"ד מעש"מ 1/76 הדסה כהן נגד נציבות שירות המדינה :

אם כל עובד, או כל סוג או קבוצה של עובדים, יקבע לו סדרי עבודה או שעות עבודה או דרכי עבודה, משלו, כי אז יבוא במקום המשמעת תוהו ובוהו, ואנארכיה של איש הישר בעיניו יעשה. לענין טיבה וחומרתה וסכנתה של פגיעה כזאת במשמעת... "שלא כדין" או "שלא למטרה סבירה" : כל פגיעה במשמעת השירות עבירה היא, תהא אשר תהא מטרתה.

ויש דברים בגו, שהמשמעת בשירות המדינה (כמו, ביתר שאת, המשמעת בצבא) ערך בפני עצמו היא : שירות המדינה אינו יכול להתנהל אלא מתוך המשמעת, ואין חיי המדינה או חיי אזרחיה חיים אלא כל עוד מתנהל שירות המדינה.

על חשיבות דיווחיו של עובד מדינה על נוכחות בעבודה אשר אינם תואמים את המציאות לאשורה ציטט ביה"ד מפסק דינו של ביהמ"ש העליון בעש"מ 6298/00 מאיר מוטיל נ' נציב שרות המדינה :

"גם בער"מ 2602/90 עיריית תל-אביב-יפו נ' ערקבי (...נדון עניינו של עובד ציבור, במקרה זה עובד עירייה, שמדי פעם שהה בשעות העבודה בביתו, ולא במקום העבודה, ולטענתו עשה זאת בידיעת הממונים עליו, לפי נוהג שהיה קיים במחלקה בה עבד...): "אכן ברור ומובן הוא, כי עובד

ציבור, המבלה עיתותיו בביתו בשעות עבודתו, אינו מקיים את המוטל עליו ומתנהג התנהגות בלתי הוגנת, שאינה הולמת את תפקידו כעובד הרשות המקומית.

עובד כזה אינו ממלא גם את חובתו להקדיש את כל שעות עבודתו אך ורק לענייני העירייה ושלא לעסוק בשעות העבודה בענייני הפרטיים. לעניין זה אין נפקא מינה, אם הממונים הישירים של העובד ידעו על כך ואף אישרו זאת בשתיקתם. חובתו של עובד הציבור לעבוד אינה רק כלפי הממונים הישירים עליו, ואף לא כלפי המעביד (העירייה) בלבד, אלא כלפי הציבור כולו".

העובדת ממלאת תפקיד ברמה ניהולית והיה עליה להקפיד בנוגע לתיעוד יציאותיה לסידורים פרטיים לנוכח הקרנת התנהגותה כלפי הכפופים לה. בעניין זה ראה עש"מ 4123/95 יוסף אור נגד מ"י :

עובדי המדינה אף הם נבדלים זה מזה. גם אם כולם כפופים לאותו דין, יהיו אלה חוקי המדינה או כללי המשמעת, אין מקפידים עם כולם באותה מידה. ככל שעובד המדינה נושא משרה רמה יותר, שיש עמה אמון רב יותר וסמכויות חזקות יותר, כך יש מקום לדרוש ממנו שיקפיד יותר במילוי תפקידו על טוהר המידות ועל התנהגות הולמת.

לעניין זה יש הבדל בין עובד בכיר, הממונה על עובדים רבים, ואמור לשמש דוגמא להם ולציבור, לבין עובד זוט. יש מקום לצפות ולדרוש ממנהל כללי של משרד ממשלתי יותר מאשר מצפים

ודורשים מן המזכירה שלו, כשם שיש מקום להקפיד עם המפקח הכללי של המשטרה יותר מכפי שמקפידים עם שוטר מן השורה.

ביה"ד התייחס להפרתם של סעיפים בכללי האתיקה ובתקשי"ר כמפורט להלן :

סעיפים בכללי האתיקה

סעיף 2.08: אסור לעובד המדינה לעסוק בשעות עבודתו בכל פעילות אחרת שאינה קשורה לעבודתו ולתפקידיו בשירות המדינה כגון: פעילות פרטית, עסקית, חברתית, ציבורית, פוליטית ומפלגתית, למעט פעילויות שסביר לעשותן בשעות העבודה.

סעיפים בתקשי"ר:

סעיף 91.151: (ג) רישום נוכחות וחיוב בשל איחורים או יציאה מוקדמת: (1) כל העובדים יחתמו בשעון הנוכחות בכניסתם לעבודה וביציאתם ממנה;

סעיף 42.212: עובד חייב למלא כל הוראה אשר נקבעה בתקשי"ר, בכל הודעה של נציבות שירות המדינה וכל הוראה כללית אחרת שניתנה על-ידי מי שמוסמך לכך.

סעיף 42.223: עובד חייב לשמור על דיוק בהופעה לעבודה, ולא יעזוב את מקום עבודתו לפני תום השעה שנקבעה לסיום העבודה, אלא אם קיבל רשות מהממונה עליו. עובד רשאי לעזוב את מקום עבודתו בתוך שעות עבודתו רק לצורך ביצוע העבודה, רק אם מילא אחר ההוראות וההסדרים שנקבעו במשרד בקשר לכך.

ביה"ד הרשיע את העובדת בכך שפגעה במשמעת שירות המדינה ואי קיום הוראות.

ביה"ד גזר את דינה של העובדת והטיל עליה את אמצעי המשמעת הבאים:

- נזיפה חמורה
- הפקעת משכורת קובעת שתנוכה ב-12 תשלומים שווים ורצופים